

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

Y. K., narozen X,
státní příslušnost Y
bytem Y
zastoupen JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou
se sídlem Májová 606/35, Cheb

proti

žalovanému

Ministerstvo vnitra,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany dne 19. 11. 2025, č.j.: OAM-443925/DO-2025,

takto:

- I. Zásah žalovaného, spočívající ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany dne 19. 11. 2025, č.j.: OAM-443925/DO-2025, jako nepřijatelné, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobci.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 269,40 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce brojí proti postupu žalovaného, který dne 19. 11. 2025 posoudil jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelnou a vrátil ji bez věcného projednání. Podle žalobce je takový postup nezákonný, odporuje právu Evropské unie, relevantní judikatuře a porušuje jeho práva na území České republiky.
2. Vrácení žádosti označené jako nepřijatelná je přitom správním aktem podléhajícím soudnímu přezkumu - zde žalobce odkázal zejména na čl. [5] rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 174/2024-42 ze dne 3. 4. 2025, podle něhož i akt vrácení žádosti podle *Lex Ukrajina* podléhá soudnímu přezkumu.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobce uvádí, že se dne 19. 11. 2025 obrátil na žalovaného se žádostí o poskytnutí dočasné ochrany, evidovanou pod č. j. OAM-443925/DO-2025. Tato žádost byla žalovaným bezprostředně vrácena s označením „nepřijatelná“, aniž by byla posouzena v meritorním řízení (dále jen „předmětná žádost o dočasnou ochranu“).
4. Žalovaný označil jeho žádost za nepřijatelnou proto, že žalobce byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU, konkrétně v Rumunsku, a že ve vztahu k Rumunsku bylo vydáno prohlášení podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb.
5. Na základě této skutečnosti žalovaný aplikoval § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb. a dospěl k závěru, že žádost žalobce není přezkoumatelná a je třeba ji vrátit jako nepřijatelnou.
6. I kdyby žalobci byla dříve přiznána dočasná ochrana v Rumunsku, splňuje ke dni 19. 11. 2025 podmínky pro udělení dočasné ochrany v České republice, a proto jeho žádost neměla být shledána nepřijatelnou. Nesprávný je závěr žalovaného, že samotné „učiněné prohlášení“ podle § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* automaticky zbavuje jeho žádost přezkoumatelnosti. Má za to, že takový postup je v rozporu s právem EU, zejména s režimem směrnice o dočasné ochraně a judikaturou Soudního dvora EU, a že odporuje i dřívějším rozhodnutím správních soudů v ČR.
7. Žalobce rovněž namítá, že žalovaný nesprávně aplikoval nově vložený § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* a přiznal mu účinky, které neodpovídají jak českému, tak evropskému právu. Podle žalobce se jedná o účelový postup, který se odchyluje od kontinentální právní tradice i od závazné judikatury Soudního dvora EU.
8. Na podporu své argumentace žalobce odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 85/2025-21, z něhož vyplývá, že nově vložený důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* nemůže prolomit ustálenou judikaturu týkající se podmínek přijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu.

9. Citované soudní rozhodnutí podle žalobce potvrzuje, že žalovaný se nemůže „vymanit z prostředí vlády práva“, které závazně vykládají soudy, a nemůže plošně odmítat žádosti jako nepřijatelné, namísto aby je věcně posoudil.
10. Podle žalobce je třeba vycházet z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, který podle něj jednoznačně řeší otázku dopadů dočasné ochrany poskytnuté jiným členským státem.
11. Dále uvedl, že české soudy již opakovaně při aplikaci *Lex Ukrajina* přihlížely k rozsudku Soudního dvora EU známému jako „*Krasiliva*“, který upravuje výklad čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.
12. Žalobce též poukázal na existenci srovnatelného případu – jmenovitě na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 A 122/2024-55, na jehož základě žalovaný dne 12. 6. 2025 v jiném, obdobném případě udělil žadateli pobytové oprávnění typu D/DO/967 (č. vízového štítku 902395614), a to také v situaci, kdy žadatel měl dříve udělenou dočasnou ochranu v Rumunsku, avšak tuto následně zrušil. V případě žalobce však žalovaný odmítl žádost jako nepřijatelnou, ačkoliv skutkové okolnosti jsou srovnatelné.
13. Z důvodu vážného ohrožení svého života nemůže žalobce vycestovat zpět do vlasti. Dočasná ochrana mu byla přiznána v Rumunsku jen proto, že přes tuto zemi tranzitoval, a tuto ochranu následně zrušil (certifikát z 28. 8. 2024). Poté se pokusil podat žádost v ČR, avšak žalovaný ji odmítl jako nepřijatelnou. Má za to, že splnil všechny zákonné podmínky, aby mohl setrvat na území ČR, a žalovaný mu nezákonně bránil v podání žádosti. Tento postup žalobce vnímá jako zásah do svých práv.
14. Žalobce je přesvědčen, že jeho žádost měla být žalovaným řádně přijata a věcně posouzena, a nikoliv odmítnuta jako nepřijatelná. Žalovaný svým postupem pouze prodlužuje řízení o jeho legalizaci pobytu v ČR a nezákonně mu znemožňuje uplatnění práv vyplývajících z režimu dočasné ochrany.
15. Žalovaný se k obsahu podané žaloby nevyjádřil.

III.

Posouzení žaloby

16. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadený postup žalovaného v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době napadeného zásahu. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
17. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 soudního řádu správního bez nařízení jednání, když účastníci s takovým rozhodnutím věci souhlasili.
18. Soud se předně zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadeného opatření žalovaného, tedy vrácení žádosti (označení žádosti za nepřijatelnou a její bezprostřední vrácení). Zde se soud ztotožňuje s právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42: *Vrácení žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 2 Lex Ukrajina podléhá soudnímu přezkumu; výsledek v části věty za středníkem nelze aplikovat pro*

rozpor s právem EU. Z uvedeného plyne, že soud je oprávněn přezkoumat zákonnost postupu žalovaného a případně nařídit obnovení stavu před vrácením žádosti.

19. Žaloba je důvodná.
20. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, kterou žalobce u žalovaného podal a kterou mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky. Soud neshledal potřebu dokazovat ani jinými listinami, ani důkazy označenými v podáních účastníků. Žádný z těchto dokumentů nebyl v rozsahu potřebném pro posouzení důvodnosti žaloby relevantní. Skutkové poznatky, jež by jejich případným provedením k důkazu soud nabyl, nepotřeboval pro posouzení opodstatněnosti žalobní argumentace. Obsah žádného dokumentu nemohl nic změnit na věcném hodnocení tohoto sporu.
21. Ochranu podle § 82 a násl. soudního řádu správního může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, ze 17. 3. 2008).
22. V posuzované věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS z 30. 5. 2017). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna.
23. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobci vrátil jako nepřijatelnou.
24. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex*⁵⁾ v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
25. Podle § 3 odst. 3 téhož zákona, *Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
26. Pokud jde o aplikaci § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina ve spojení s § 3 odst. 3 Lex Ukrajina, žalovaný odůvodnil závěr o nepřijatelnosti žádosti s odkazem na „učiněné prohlášení“ dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina a následně aplikoval § 5 odst. 1 písm. f) téhož zákona. Soud konstatuje, že ačkoliv Lex Ukrajina stanoví katalog důvodů nepřijatelnosti, jejich aplikace nesmí odporovat právu EU, zejména směrnici 2001/55/ES a prováděcím rozhodnutím Rady přijatým k její realizaci.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

27. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku 1 Azs 174/2024-42 výslovně uzavřel, že žádost o dočasnou ochranu nelze vrátit jako nepřijatelnou pouze z důvodu, že žadatel dříve požádal nebo mu byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě; v kolizní části proto nelze aplikovat § 5 odst. 1 písm. c) a d) *Lex Ukrajina*, a to pro rozpor s právem EU (dále vyložil, že držitelé dočasné ochrany mají právo se v průběhu jejího trvání přemístit do jiného členského státu, předpokladem pozitivního rozhodnutí je ukončení pobytového oprávnění v původním státě). Tyto závěry Nejvyššího správního soudu jsou publikovány i ve Sbírce rozhodnutí NSS (č. 4682/2025).
28. Tím spíše nemůže obstat nově konstruovaný důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) založený na „prohlášení“ dle § 3 odst. 3, má-li ve výsledku sloužit ke stejnému plošnému odmítání druhotného přemísťování, které Nejvyšší správní soud již kvalifikoval jako neslučitelné s právem EU.
29. Městský soud v Praze na tuto judikaturu výslovně navázal a uzavřel, že nově vložený důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 nemůže „zvrátit“ dubnové judikaturní závěry; správní orgán nemůže s odkazem na pouhé „prohlášení“ vyvázat sám sebe z prostředí vlády práva a plošně odmítat žádosti bez věcného posouzení (viz například rozsudek č.j. 18 A 85/2025-21).
30. Soud proto uzavírá, že mechanické použití § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina*, jímž žalovaný pouze konstatoval „existenci prohlášení“ a bez dalšího vrátil žádost, neobstojí z hlediska unijně konformního výkladu, jak jej vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu a jak plyne z cílů směrnice 2001/55/ES (včetně čl. 8 odst. 1 k povinnosti vydat pobytové oprávnění) a z prováděcího rozhodnutí 2022/382 (mimo jiné akcentujících solidaritu členských států).
31. Pokud pak jde o tvrzené „druhému přemístění“ a rumunské dočasné ochraně, z podkladů plyne, že žalobci byla v minulosti vyznačena dočasná ochrana v Rumunsku, kterou měl následně zrušit; v ČR poté požádal o dočasnou ochranu, která mu byla vrácena jako nepřijatelná. Pro dané posouzení je určující judikatura Nejvyššího správního soudu (1 Azs 174/2024 42): držitelé dočasné ochrany se mohou přemístit do jiného členského státu; předpokladem kladného rozhodnutí je ukončení předchozího pobytového oprávnění v původním členském státě. Proto žádost nelze vrátit jen proto, že někde dříve existovalo povolení – správní orgán musí posoudit, zda (a kdy) bylo dřívější oprávnění ukončeno a zda žadatel splňuje podmínky nyní v ČR.
32. Konzistentně s tím městský soud v rozsudku 6 A 122/2024-55 (na nějž žalobce odkazuje) a rovněž v pozdějším 10 A 193/2025-17 akcentoval, že správní orgán nesmí nahrazovat věcné posouzení prostým odkazem na dřívější zahraniční oprávnění, zejména pokud je tvrzeno či dokládáno zrušení tohoto oprávnění; v těchto věcech soudy přikročily k vyslovení nezákonnosti vrácení a uložily obnovit stav před vrácením.
33. Nejvyšší správní soud výslovně zdůraznil, že „udělení dočasné ochrany“ v českém právu představuje ve skutečnosti vystavení pobytového oprávnění držitelům dočasné ochrany podle unijní úpravy (tj. legislativní zkratku pro oprávnění k pobytu), k němuž jsou členské státy povinny přistoupit v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES; z toho se odvíjí i požadavek na přijetí žádosti a její věcné posouzení namísto formalistického odmítnutí coby „nepřijatelné“.

34. Tomu odpovídají i obecné cíle prováděcího rozhodnutí 2022/382 a následného prodloužení ochrany rozhodnutím Rady (EU) 2023/2409, které v kontextu solidarity členských států a pokračujícího ozbrojeného konfliktu počítají s trváním režimu dočasné ochrany a s povinností zajišťovat přístup k odpovídajícím pobytovým oprávněním.
35. Městský soud v Praze tedy uzavřel své úvahy s tím, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* představuje sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
36. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně – ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než předvídá směrnice o dočasné ochraně.
37. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina* je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
38. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, která je plně aplikovatelná i na § 5 odst. 1 písm. f) *Lex Ukrajina*. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 *Lex Ukrajina* je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Jelikož tyto závěry nezpochybňuje ani přijaté Prováděcí rozhodnutí č. 2, měl žalovaný v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobce i nadále disponuje dočasnou ochranou v Rumunsku.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

39. Ze shora uvedených důvodů soud uzavírá, že postup žalovaného, který vrátil žádost žalobce jako nepřijatelnou s odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 *Lex Ukrajina* a na dřívější rumunskou dočasnou ochranu, odporuje unijně konformnímu výkladu *Lex Ukrajina* podanému Nejvyšším správním soudem (a následované městskými soudy) a je proto nezákonný. Žalovaný byl povinen žádost přijmout a věcně posoudit, zejména ověřit, zda a kdy došlo k ukončení dřívějšího pobytového oprávnění v Rumunsku a zda žalobce aktuálně splňuje podmínky pro vydání pobytového oprávnění v ČR v režimu dočasné ochrany.
40. Soud proto dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.

41. Žalovaný je povinen v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobce disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne *ex lege* analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) *Lex Ukrajina*. Pokud žalobce nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět jeho žádosti o dočasnou ochranu. Jestliže naopak bude žalobce disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) *Lex Ukrajina*, pak žalobci náležitě poučí o právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobce neučinil.
42. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Ve věci úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které představují odměnu za právní zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), (dále jen „vyhláška“), přičemž podle § 9 odst. 5 vyhlášky z tarifní hodnoty 88 000 Kč, činí výše odměny 4 620,- Kč. Žalobci byla přiznána náhrada za dva úkony právní služby, a to převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky] a písemné podání ve věci (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky) dále 2 x náhrada paušálních výdajů podle § 13 odst. 4 vyhlášky po 450 Kč a 21 % DPH. Náhradu v celkové výši 12 269,40 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. ledna 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.